

UKMERGĖS

KOORDINUOTO INSTITUCIJŲ ATSAKO Į SMURTĄ ARTIMOJE APLINKOJE

ALGORITMAS

Algoritmas yra veiksmų seka, kaip institucijos bendradarbiauja įgyvendinant smurto artimoje aplinkoje prevenciją, pranešant apie smurtą, organizuojant pagalbą ir algoritmo priežiūrą.

Pagrindiniai algoritmo dalyviai

	Policija	VVTAJT	AV	SKPC
Policija		Policija informuoja VVTAJT apie smurtą artimoje aplinkoje, jei nukentėjo vaikai; dalyvauja VVTAJT pasitarimuose; renka iš VVTAJT informaciją ikiteisminio tyrimo tikslais.	Policija renka informaciją iš AV ikiteisminio tyrimo tikslais; dalyvauja atvejo vadybos posėdžiuose.	Policija informuoja SKPC apie smurtą atvejį; esant poreikiui ir nukentėjusio asmens sutikimui, renka iš SKPC informaciją apie nukentėjusio asmens padėtį.
VVTAJT	VVTAJT informuoja policiją apie galimai padarytą nusikalstamą veiką prieš vaiką (-us); teikia informaciją policijai ir kviečia į pasitarimus.		VVTAJT informuoja AV apie poreikį pradėti atvejo vadybos procesą; teikia informaciją; kviečia į pasitarimus; dalyvauja atvejo vadybos posėdžiuose.	VVTAJT kviečia SKPC į pasitarimus nagrinėjant atvejus, kai nuo smurto artimoje aplinkoje nukentėjo suaugęs asmuo ir vaikas (-ai); esant poreikiui, iš SKPC renka informaciją apie nukentėjusio asmens padėtį.
AV	AV teikia informaciją policijai; kviečia į atvejo vadybos posėdžius.	AV teikia informaciją VVTAJT; kviečia į atvejo vadybos posėdžius; dalyvauja VVTAJT organizuojamuose pasitarimuose.		AV kviečia SKPC į atvejo vadybos posėdžius, kai nuo smurto artimoje aplinkoje nukentėjo ir suaugęs asmuo, ir vaikas (-ai).
SKPC	SKPC, su nukentėjusio asmens sutikimu, apie smurto atvejį informuoja policiją (jei policija nebuvo informuota); esant poreikiui ir nukentėjusiojo sutikimui, teikia informaciją policijai.	SKPC informuoja VVTAJT, jei nukentėjo vaikai (jei VVTAJT nebuvo informuotas); dalyvauja VVTAJT organizuojamuose pasitarimuose.	SKPC dalyvauja atvejo vadybos posėdžiuose, kai nuo smurto artimoje aplinkoje nukentėjo ir suaugęs asmuo, ir vaikas (-ai).	

Gretutiniai algoritmo dalyviai:

	Policija	VVTAJT	AV	SKPC
Ugdymo įstaigos (UI)	UI informuoja policiją įtarus smurtą artimoje aplinkoje.	UI informuoja VVTAJT, įtarus smurtą artimoje aplinkoje.	UI teikia informaciją AV; pagal poreikį dalyvauja atvejo vadybos posėdžiuose; AV informuoja UI apie vaikui teikiamą pagalbą nukentėjus nuo smurto artimoje aplinkoje.	UI nukentėjusį suaugusį asmenį informuoja apie galimybę kreiptis į SKPC.
Sveikatos priežiūros įstaigos (SPI)	SPĮ teikia informaciją policijai atliekant ikiteisminį tyrimą; SPI informuoja policiją įtarus, kad smurtą patyrė vaikas; SPI, su nukentėjusiojo sutikimu, apie smurto atvejį informuoja policiją (jei tai nepadaryta).	SPĮ teikia informaciją VVTAJT atliekant vaiko padėties įvertinimą; SPI informuoja VTAS įtarus, kad smurtą patyrė vaikas.	SPĮ, pagal AV išreikštą poreikį, teikia informaciją atvejo vadybos procese; dalyvauja atvejo vadybos posėdžiuose.	SPĮ nukentėjusį suaugusį asmenį informuoja apie galimybę kreiptis į SKPC.
Ukmergės visuomenės sveikatos biuras (UVSB)	UVSB perduoda informaciją policijai apie pakartotinio smurto artimoje aplinkoje riziką, pagal policijos išreikštą poreikį.			UVSB perduoda informaciją apie pakartotinio smurto artimoje aplinkoje riziką SKPC.

AV – Atvejo vadybos funkcijas atliekanti institucija
 BPC – Bendros pagalbos centras
 SKPC – Specializuotos kompleksinės pagalbos centras
 SPI – Sveikatos priežiūros įstaigos

UI – Ugdymo įstaigos
 UVSB – Ukmergės visuomenės sveikatos biuras
 VVTAJT – Valstybinės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinis skyrius

Smurto artimoje aplinkoje prevencija

Klausimai, kuriuos svarbu apimti, organizuojant veiksmingą prevenciją

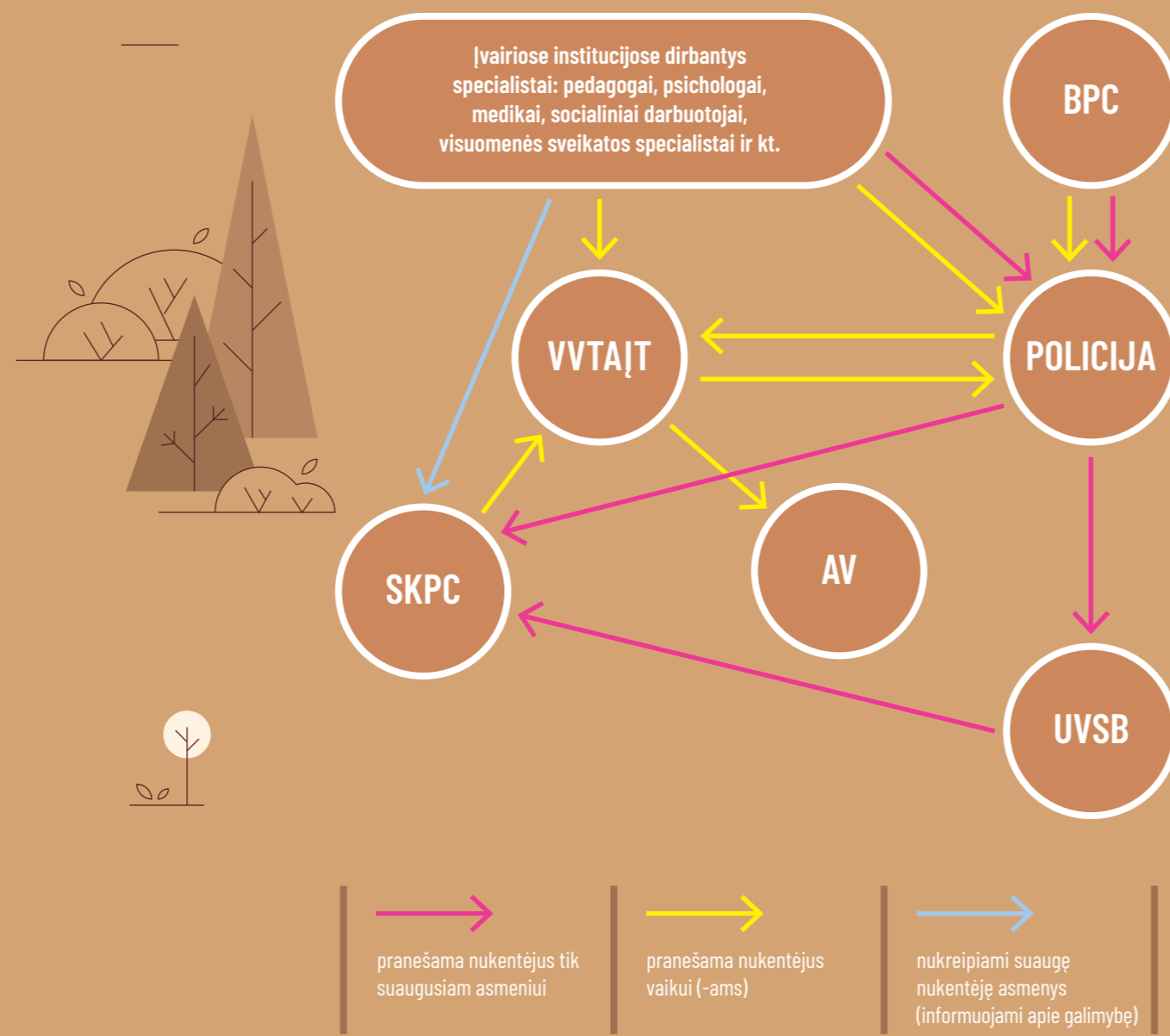
Prevencija turi būti vykdoma šiose srityse:

- smurto artimoje aplinkoje ir prievartinės kontrolės atpažinimo didinimas;
- informuotumo dėl galimybės kreiptis ir gauti pagalbą (patyrus smurtą) didinimas;
- lyčių stereotipų keitimas;
- moterų įgalinimas kreiptis pagalbos;
- vyrų įgalinimas kreiptis pagalbos;
- vyrų skatinimas įsitraukti į vaiko (-ų) priežiūrą.

Smurto artimoje aplinkoje prevencija savivaldybėje koordinuoja tarpinstitucinė darbo grupė. Grupė yra atsakinga už algoritmo dalyvių atliekamų prevencinių veiklų koordinavimą bei jų įgyvendinimo stebėseną.

Pranešimas apie smurtą artimoje aplinkoje

Veiksmai SUŽINOJUS apie smurtą artimoje aplinkoje

Sužinoje apie galimai įvykusį smurtą ar kitus įtarimus, visi algoritmo dalyviai ir skirtingose institucijose dirbantys specialistai:

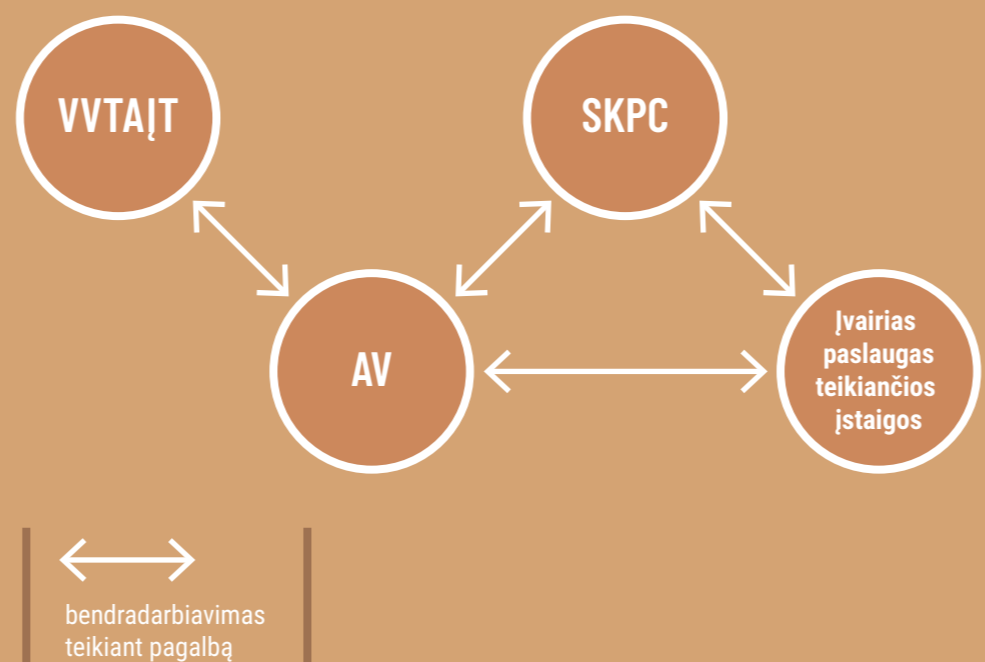
- informuoja
  - policiją, įtarus, kad smurtautojas ketina panaudoti arba naudoja prievartą,
  - VVTAJT, įtarus, kad nuo smurto artimoje aplinkoje nukentėjo vaikas;
- nukreipia į SKPC galimai smurtą patiriantį (patyrusį) asmenį.

Gavus pranešimą apie galimai įvykusį smurtą artimoje aplinkoje:

- Policijos pareigūnai vyksta į įvykio vietą ir perduoda informaciją SKPC ir UVSB. Jei nukentėjo vaikai, nedelsiant susisiekiama su VVTAJT.
- VVTAJT, gavęs informaciją apie smurtą, reaguoja ir nagrinėja pranešimą teisės aktų nustatyta tvarka (pavyzdžiui, išklauso vaiko nuomonę, esant poreikiui imasi priemonių užtikrinti vaiko saugumą, priima sprendimą dėl vaiko situacijos vertinimo, atlieka vaiko situacijos vertinimą ir inicijuoja atvejo vadybos procesą).
- SKPC kontaktuoja ir palaiko ryšį su nukentėjusiu suaugusiu asmeniu, teikia specializuotą kompleksinę pagalbą.
- Atvejo vadybos funkciją atliekanti institucija kontaktuoja ir palaiko ryšį su nukentėjusiais asmenimis, teikia pagalbą.
- UVSB atlieka pakartotinio smurto rizikos įvertinimą.

Kompleksinės pagalbos teikimas nukentėjusiems asmenims

Kaip teikiama PAGALBA smurto artimoje aplinkoje atvejais?

SKPC siūlo ir su nukentėjusio asmens sutikimu teikia specializuotą kompleksinę pagalbą: konsultuoja, teikia psichologo ir teisininko konsultacijas, įgalina spręsti problemą, nukreipia į kitas įstaigas dėl paslaugų. Esant poreikiui, SKPC komunikuoja su seniūnijomis, socialinių paslaugų centru ir kt. Nukentėjusiam asmeniui atsisakius pagalbos, SKPC pakartotinai kontaktuoja ir aiškina siūlomą pagalbą. Jei nuo smurto artimoje aplinkoje nukentėjo ir vaikai, SKPC bendradarbiauja su pagalbos teikimo koordinuojančia AV (atstovaudamas suaugusiojo asmens interesus).

VVTAJT esant poreikiui inicijuoja atvejo vadybą. Atvejo vadybą atliekanti institucija vertina situaciją, šeimos poreikius, rengia pagalbos šeimai planą, organizuoja socialines, psichologines ir kitokias pagalbos teikimą bei jį koordinuoja. Taip pat atlieka pagalbos plano įgyvendinimo stebėseną. AV bendradarbiauja su SKPC ir visomis institucijomis, kurios yra įtrauktos į pagalbos plano įgyvendinimą.

Algoritmo priežiūra

Algoritmo veikimui prižiūrėti yra įkuriamas darbo grupė. Darbo grupė užtikrina sklandų algoritmo veikimą, vykdo jo priežiūrą bei šalina atsiradusias spragas.

Algoritmo dalyviai ir jų funkcijos

Policija

Patruliai, tyrejai, bendruomenės pareigūnai.

Pagrindinė institucija, atsakinga už smurto artimoje aplinkoje užkardymą.

- 1) Reaguoja į iškvietai dėl smurto artimoje aplinkoje.
- 2) Perduoda informaciją apie smurtą artimoje aplinkoje atvejį VVTAJT (kai nukentėjo vaikai) ir SKPC.
- 3) Atlieka ikiteisminį tyrimą.
- 4) Informuoja nukentėjusį asmenį apie smurtaujančiam asmeniui paskirtas kardomąsias priemones.
- 5) Kontroluoja, ar smurtautojas laikosi kardomųjų priemonių, o jei nesilaiko – informuoja prokurorą.
- 6) Keičiasi informacija su kitomis institucijomis ir, esant poreikiui, dalyvauja tarpinstituciniuose susitikimuose.
- 7) Vykdo smurto artimoje aplinkoje prevenciją bendruomenėje.
- 8) Dalyvauja prevencijos koordinavimo darbo grupėje.

Valstybinės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos teritorinis skyrius (VVTAJT)

Vilniaus apskrities vaiko teisių apsaugos skyrius Ukmergėje

Pagrindinė institucija, ginanti vaiko teises smurto artimoje aplinkoje atvejais.

- 1) Gauna informaciją iš kitų algoritmo dalyvių apie galimai patirtą smurtą artimoje aplinkoje, kai nukentėjo ir vaikai.
- 2) Informuoja policiją apie atvejį, jei nustato poreikį.
- 3) Vertina situaciją ir imasi atitinkamų veiksmų užtikrinti vaiko saugumą (galimybė likti kartu su kitu nukentėjusiu asmeniu, informuoja apie krizių centro paslaugas, pasirūpina saugios aplinkos vaikui užtikrinimu, t. y. vaiką laikinai apgyvendina pas giminačius, kitus, su vaiku emociniais ryšiais susijusius asmenis, arba globos centre).
- 4) Esant poreikiui pasirūpina skubios psichologinės pagalbos suteikimu vaikui.
- 5) Perduoda informaciją atvejo vadybos funkcijas atliekančiai institucijai.
- 6) Keičiasi informacija su kitomis institucijomis, inicijuoja ir dalyvauja tarpinstituciniuose susitikimuose.
- 7) Vykdo smurto artimoje aplinkoje prevenciją bendruomenėje.
- 8) Dalyvauja prevencijos koordinavimo darbo grupėje.

Specializuotos kompleksinės pagalbos centras (SKPC)

Pagrindinė pagalbos koordinavimo institucija, kai dirbama su vaikų neturinčiomis šeimomis. Kai dirbama su vaikų turinčiomis šeimomis – pagrindinė institucija, atstovaujanti suaugusio nukentėjusio asmens interesus.

- 1) Gauna informaciją iš policijos apie galimai patirtą smurtą arba tiesioginį kreipimąsi iš nukentėjusio asmens.
- 2) Nukentėjusiam asmeniui sutikus, teikia pagalbą (informuoja, teikia konsultanto, psichologo, teisininko konsultacijas, nukreipia į kitas įstaigas dėl paslaugų). Kitu atveju – pakartotinai kontaktuoja ir aiškina siūlomą pagalbą.
- 3) Keičiasi informacija su kitomis institucijomis ir dalyvauja tarpinstituciniuose susitikimuose, atstovaudami suaugusio nukentėjusio asmens interesus.
- 4) Vykdo smurto artimoje aplinkoje prevenciją bendruomenėje.
- 5) Dalyvauja prevencijos koordinavimo darbo grupėje.

Įstaiga, atliekanti atvejo vadybos f-ją (AV)

Ukmergės nestacionarių socialinių paslaugų centras

Pagrindinė pagalbos nukentėjusiems koordinavimo institucija, kai dirbama su vaikų turinčiomis šeimomis.

- 1) Gauna informaciją iš VVTAJT apie galimai patirtą smurtą arba tiesioginį kreipimąsi iš nukentėjusio asmens.
- 2) Vertina situaciją, šeimos poreikius ir rengia kompleksinį paslaugų planą.
- 3) Koordinuoja kompleksinių paslaugų teikimą ir atlieka paslaugų plano įgyvendinimo stebėseną.
- 4) Keičiasi informacija su kitomis institucijomis, inicijuoja atvejo vadybos pasitarimus, dalyvauja kituose tarpinstituciniuose pasitarimuose.
- 5) Vykdo smurto artimoje aplinkoje prevenciją bendruomenėje.
- 6) Dalyvauja prevencijos koordinavimo darbo grupėje.

Savivaldybės paskirtas asmuo

- 1) Sistemina informacija apie savivaldybėje teikiamas paslaugas smurto artimoje aplinkoje atvejui ir pateikia ją visuomenei.
- 2) Rengia darbo grupės susitikimus algoritmo veikimo priežiūrai.
- 3) Organizuoja trūkstamas paslaugas.
- 4) Rengia darbo grupės susitikimus, skirtus koordinuoti prevencinį darbą bendruomenėje.

Ugdymo įstaigos

Mokyklos, darželiai, vaikų dienos centrai, neformalaus švietimo įstaigos

- 1) Informuoja VVTAJT apie vaiko artimoje aplinkoje galimai vykstantį smurtą.
- 2) Keičiasi informacija su kitomis institucijomis, esant poreikiui dalyvauja tarpinstituciniuose pasitarimuose.
- 3) Vykdo smurto prevenciją savo įstaigos bendruomenėje.

Švietimo pagalbos tarnyba

- 1) Informuoja VVTAJT apie vaiko artimoje aplinkoje galimai vykstantį smurtą.
- 2) Teikia psichologinę pagalbą smurtą patyrusiems vaikams.
- 3) Keičiasi informacija su kitomis institucijomis, esant poreikiui dalyvauja tarpinstituciniuose susitikimuose.

Sveikatos priežiūros įstaigos

- 1) Fiksuoja sveikatos sutrikdymus ir sužalojimus, galimai kilusius dėl smurto artimoje aplinkoje.
- 2) Nukreipia į SKPC ir informuoja apie jų paslaugas.
- 3) Informuoja policiją apie galimą smurto artimoje aplinkoje atvejį.
- 4) Teikia informaciją kitoms institucijoms (policijai, atvejo vadybos, VVTAJT specialistams), esant poreikiui dalyvauja pasitarimuose.